

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2015/16:6

Fredagen den 9 oktober

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 14 september 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 13 oktober 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesministern med stab välkomna till EU-nämnden.

Har utrikesministern någon muntlig återrapport från mötet den 14 september utöver den skriftliga? Svaret var nej. Och det finns inga ytterligare frågor om återrapporteringen.

Vi går vidare till dagordningen. Finns det några kommentarer om resolutioner och beslut antagna av EU-parlamentet?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, herr ordförande.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till förberedelserna inför ER den 15–16 oktober. Var så god, utrikesministern!

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Ärade ledamöter! Europeiska rådet äger rum den 15–16 oktober. Det första utkastet till slutsatser har ännu inte presenterats. Men enligt dagordningen är det framför allt den pågående flyktingkrisen och hur den ska hanteras som ska diskuteras på toppmötet.

Europeiska rådet ska också följa upp diskussionerna om en fördjupning av den ekonomiska och monetära unionen. Rådet ska även få information om den fortsatta processen inför den brittiska folkomröstningen om EU-medlemskapet.

Huvudfrågan vid toppmötet kommer förstås att bli den pågående flyktingkrisen. Det är viktigt att förverkliga redan gjorda överenskommelser och att ta ytterligare steg för att hantera de utmaningar som de ökande flyktingströmmarna innebär, både på kort och lång sikt.

Vår inställning är förstås att fler medlemsländer måste ta ett solidariskt ansvar för de människor som flyr till Europa. Och det måste

råda ordning och reda i flyktingmottagandet. Det behövs även en mer aktiv och sammanhållen utrikespolitik för att bidra till fred och säkerhet i närområdet. Viktiga principer vad gäller asylrätten, mänskliga rättigheter och internationell rätt måste värnas.

En viktig form av solidaritet är att etablera en permanent mekanism för omplacering av personer i behov av internationellt skydd. Rådets beslut om tillfällig omfördelning av 120 000 personer på flykt var ett viktigt framsteg, men mer behöver göras.

Regeringen är positiv till kommissionens förslag till en gemensam lista över säkra ursprungsländer. Det är ett viktigt led i arbetet med att stärka och effektivisera asylprocesserna i EU, även om en sådan lista inte kan ersätta en rättssäker och individuell prövning.

Regeringen menar att det är viktigt att upprätthålla EU:s yttre gräns. Det är en förutsättning för att den fria rörligheten inom EU ska fungera och är ett gemensamt intresse för alla EU- och Schengenstater. För att stärka gränskontrollen kan Frontex i större utsträckning utnyttja det mandat man redan har. Det kan också övervägas att byråns befogenheter utökas, utan att medlemsstaterna ger upp det nationella ansvaret på området.

Regeringen ställer sig bakom utökade ansträngningar för att verkställa beslut om avvisning och utvisning. Vi välkomnar att RIF-rådet antog slutsatser i går. Ett väl fungerande återvändande bidrar till att bygga förtroende och långsiktigt stöd för det gemensamma europeiska asylsystemet. Återvändandet måste få ske på ett rättssäkert och värdigt sätt och med full respekt för mänskliga fri- och rättigheter.

Regeringen anser att EU ska utöka sitt mottagande av kvotflyktingar från UNHCR:s flyktingläger. Det är också nödvändigt att kommissionen utreder och presenterar alternativ för fler lagliga vägar för att söka asyl inom EU.

Regeringen är av uppfattningen att EU bör föra en än mer aktiv och sammanhållen utrikespolitik och anta en pådrivande roll för att bidra till fred, utveckling och säkerhet i närområdet.

Europeiska rådet ska nästa vecka dels förbereda toppmötet om migration på Malta i november, dels följa upp gårdagens högnivåkonferens om västra Balkan.

På toppmötet kommer också EU:s förhållande till Turkiet att beröras. Turkiet är nu det land i världen som har flest flyktingar inom sina gränser och är samtidigt ett avgörande transitland för stora flyktingflöden till Europa. Det gör Turkiet till en nyckelaktör vad gäller en hållbar lösning på flyktingproblematiken. Regeringen välkomnar ett utökat samarbete i de frågorna.

Jag tänker återkomma till de utrikespolitiska dimensionerna av flyktingfrågan under FAC-punkten, om det är okej för er.

Vidare ska Europeiska rådet följa upp diskussionerna om den rapport om fördjupningen av EMU som ordförandena för Europeiska rådet, ECB, kommissionen, parlamentet och eurogruppen presenterade i somras.

Det förväntas inte tas några beslut vid toppmötet.

Riksdagen är väl förtrogen med den här frågan. Och det finns en bred samstämmighet mellan flertalet partier, vilket är värdefullt då det rör viktiga och långsiktiga frågor.

Finansministern hade nyligen överläggningar med finansutskottet.

Om det blir diskussion på mötet kommer regeringen framför allt att framhålla vikten av att hålla samman EU-28.

Europeiska rådets ordförande, Tusk, kommer att rapportera till ledarna om de tekniska samtal som har förts mellan Storbritannien och EU:s institutioner inför den brittiska folkomröstningen. Han kommer att informera om hur processen kommer att se ut framöver. Regeringen välkomnar ytterligare information. Det är viktigt att samtliga medlemsländer informeras på ett öppet och transparent sätt. Det kommer ju att påverka oss allihop.

Som vanligt kan utrikespolitiska frågor också komma att diskuteras, beroende på utvecklingen. Men i dagsläget har vi inga signaler på vad de kommer att vara.

Anf. 5 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen, ministern! Jag har två frågor.

Turkiet är som sagt en nyckelaktör; det står i flera olika handlingar här. Jag har några frågor om det.

Sverige kräver visum från många länder eftersom vi har reglerad invandring och därför inte har öppna kanaler. Vi har ställt upp på transportsansvaret och så vidare.

Om jag har förstått det rätt kräver Turkiet inte viseringar från något muslimskt land. Jag vet inte om jag har fel. Men det innebär i så fall att det är öppet för Irak, Pakistan, Bangladesh, Afghanistan, Sudan, Somalia – alla muslimska länder. Om Turkiet inte har några visumkrav blir det ett väldigt stort tryck på landet.

Har Turkiets viseringsregler varit uppe till debatt över huvud taget? Är de uppe till diskussion för förändring?

Det står i handlingarna att ”givet utvecklingen i omvärlden kan det inte uteslutas att Europeiska rådet kommer att behandla utrikespolitiska frågor”. Vid förra tillfället tog jag upp att vi behöver prata om den inrikespolitiska situationen i Turkiet, faran i och oron för vad som kan hända där.

Jag ser att det inte är med i ståndpunkten. Därför vill jag lyfta fram det igen, som ett medskick. Jag hade gärna sett att det stod med, men jag kan nöja mig med ett medskick och en kommentar från ministern i den frågan.

Anf. 6 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Min fråga rör också Turkiet.

Statsrådet nämnde att vi står bakom förslaget om upprättande av en lista över säkra länder. Men statsrådet nämnde inte att vi inte tycker att Turkiet ska vara med på den listan. Har regeringen ändrat ståndpunkt i den frågan?

Anf. 7 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag vill tacka för redogörelsen.

Min första fråga handlar om migrationsfrågan. Jag delar uppfattningen att det är viktigt att förverkliga redan gjorda överenskommelser. Men kan utrikesministern säga något mer om de utfästelser som har gjorts nu, vad gäller att öka biståndet till regionen?

Vi har sett alltför många exempel på att löften ibland utställs lättare än de införlivas. Jag undrar hur diskussionen går om att öka till exempel biståndet till World Food Programme, inte minst i ljuset av att vintern kommer allt närmare och att behovet är eskalerande. Det var den ena delen.

Den andra delen är, återigen, att jag hoppas att Sverige kan bidra med en röst för att lyfta fram även migrationens positiva effekter. Det är ett faktum att Europa står inför en utmanande demografisk utveckling; precis som flyktingkrisen är utmanande i en annan ände. För att få dem att gå ihop behöver vi också den punkt som vi kommer att komma till senare vad gäller att det är viktigt att öka tillväxt, arbetstillfällen och så vidare.

När vi nu ser en ökad tillväxt runt om i världen – i Afrika till exempel – ökar också migrationsströmmarna. Det är inte på det sättet att vi ser en borte gräns för migrationsströmmarna, utan vi måste förhålla oss till det. Det vore bra om utrikesministern kan lyfta fram den positiva kraften av det, så att man gör rätt saker för att möta de framtida utmaningarna och inte bara diskuterar utifrån krisen här och nu.

Ministern nämnde att man vill hitta fler legala vägar för att söka asyl, men fler andra legala vägar in i unionen nämndes inte. Där har vi lyft fram arbetskraftsinvandring som ett exempel. Jag vet att ministern och regeringen inte har drivit den frågan tidigare, men jag vill lyfta upp den igen, för att hålla liv i den. Det vore otroligt viktigt, för att fler länder inom Europeiska unionen ska öppna för arbetskraftsinvandring.

Diskussionen om ett väl fungerande återvändande är bara bra.

Jag vet inte om allmänna rådet kommer att förbereda Vallettatoppmötet också. Nej, det kommer ni inte att göra.

Ett utökat mandat för Frontex nämndes också. Jag har tidigare, i något papper, sett något om ett utökat mandat för Frontex vad gäller att föra dialog med tredjeland om återvändande. Jag är faktiskt lite tveksam till om det skulle vara förenligt med subsidiaritetsprincipen.

I övrigt är det bra att vi utvecklar ett bra, rättssäkert och humanitärt återvändarprogram, att vi arbetar mer effektivt och intensivt med säkra länder och att vi utvidgar så att fler länder tar emot kvotflyktingar. Jag välkomnar att regeringen driver på för att fler länder ska öppna för att ta emot fler kvotflyktingar. Jag tror att det är ett av flera viktiga svar på den kris vi ser just nu.

Anf. 8 JENS HOLM (V):

Vi har pratat om migrationsfrågorna många gånger. Jag ska inte upprepa allt vad vi i Vänsterpartiet har sagt vid de tillfällena. Jag skulle bara vilja dröja vid en sak, och det är frågan om säkra länder. Detta är någonting som vi har invänt emot, då vi inte tycker att det innebär ett rättssäkert sätt att hantera individers asylansökningar på ifall man säger att de

här länderna är säkra länder och att det därför blir någon form av snabbspår.

Regeringens position, att Turkiet ska uteslutas från listan över säkra länder, visar lite på det vanskliga med att tala om säkra länder över huvud taget. Däremot kan alla medlemsländer, i synnerhet Tyskland, göra saker på nationell nivå för att skynda på förfarandena. Men man behöver inte lyfta upp det på EU-nivå och ha en lista över säkra länder.

Tidigare har vi fått höra från bland annat Morgan Johansson att Turkiet troligen kommer att tas bort från listan över säkra länder. Jag skulle gärna vilja veta hur det går med det. Och ifall Turkiet blir kvar på listan över så kallade säkra länder, kan Sverige ändå acceptera det här i slutändan, eller kommer ni att säga nej till hela listan då?

En annan sak är den ekonomiska och monetära unionen, EMU, och den ekonomiska och politiska samordningen, som utrikesministern nämnde. Det står i den svenska positionen att det ska vara en prioritet att genomföra ramverket för ekonomisk och politisk samordning. Jag skulle vilja veta lite mer om varför det egentligen är en prioritet. Kan det inte vara just det som är problemet för många länder inom EMU – att man centralstyr den ekonomiska politiken alltför mycket och att en enda storlek inte passar alla länder? Vore det inte bättre ifall Sverige drev på för att man ska kunna vara lite flexibel i den ekonomiska politiken inom EU, så att man kan ha olika lösningar i olika länder? Det tycker jag borde vara en roll som Sverige skulle spela i den här diskussionen.

Anf. 9 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Tack för föredragningen! Jag skulle vilja att utrikesministern utvecklade texten lite grann kring det här med legala vägar. Sverige är tyvärr ett av få länder som nämner frågan över huvud taget, så det är väldigt svårt och snårigt med tanke på den politiska kontext vi har i dag. Men då vi i alla fall är några partier här som har dragit en lans för skrotat transportörsansvar med mera skulle jag gärna vilja veta – i och med att ingenting exemplifieras – om det är någonting som har nämnts, till exempel om humanitära asylvisum.

Sedan är jag väldigt orolig över diskussionen om säkra länder, inte minst vad gäller Turkiet, i och med att UNHCR och andra har varnat väldigt kraftfullt. Inte minst med tanke på situationen för minoriteter i landet, som kurderna men förstås också hbtq-personer, samt det extremt tuffa läget för frispråkiga journalister, poeter och annat är det väldigt viktigt att man har med det perspektivet. Även om den svåra verklighet vi har i dag gör att frågan om säkra länder måste komma upp är det enormt viktigt att Turkiet hålls borta.

Jag tycker också att man får ge ett perspektiv på debatten om säkra länder. I en svensk kontext kan man säga att handläggningstiden minskat enormt mycket. För västra Balkan var handläggningstiden i snitt 46 dagar år 2012, tror jag. I dag är den nere på kring 25 dagar. Det har alltså redan skett en uppsnabbning på den fronten, och det ska man ha i åtanke på europeisk nivå.

Jag vill alltså gärna få höra någonting mer om legala vägar och är också nyfiken på Turkietfrågan.

2015/16:6
9 oktober

Anf. 10 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! När det gäller det massiva och totala asyltrycket på Europa har vi i Sverigedemokraterna som bekant en helt annan syn än regeringen. En strikt tillämpning av Dublinförordningen, ett starkt yttre gränsskydd, en kraftigt ändrad signalpolitik, inre gränskontroller och en robust återvändandeprocess är, som vi ser det, det bästa sättet att få fler länder att ta ansvar och att få ordning och reda i asylmottagandet, vilket regeringen påstår att man vill få.

Men lika lite som vi vill att andra länder ska lägga sig i vår invandringspolitik, lika lite vill vi tvinga andra länder att ta emot asylanter. Invandringspolitiken är och ska förbli en nationell angelägenhet och ska inte centraliseras eller federaliseras, som EU vill.

Sverigedemokraterna har även invändningar mot att man fortsätter den inslagna vägen mot en starkare styrd ekonomisk och monetär union. Vi tror inte att det är bra för Sverige, och vi tror inte heller att det är bra för övriga länder som deltar. Det är möjligt att unionens jättar, som Tyskland och Frankrike, skulle tjäna på detta, men i övrigt är vi väldigt skeptiska.

Vad gäller Storbritannien kan vi bara glädjas över det faktum att ett land till slut vågat ifrågasätta om fördelarna överväger nackdelarna i EU:s nuvarande form. Vi ser också fram emot den här folkomröstningen och hoppas förstås att Storbritannien lämnar EU, så att fler länder kan följa efter. Därmed anmäler vi avvikande mening i förhållande till regeringen.

Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S):

När det gäller den ekonomiska styrningen finns det kanske anledning att nämna för nämnden att finansutskottet precis har inlett ett granskningsförfarande för just denna rapport. Det kommer att ske någon gång under hösten. Det kommer mer om den här EMU-rapporten. Jag tycker att det finns anledning att föra det till protokollet.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Innan jag överlämnar ordet till utrikesministern har jag en fråga själv. Hur ser Turkiet på diskussionen om säkra länder? Finns det några villkor kopplade till att Turkiet ska samarbeta med EU och bidra, även om vi betalar och ger pengar till olika aktiviteter där? Hur ser relationen med Turkiet ut just nu, och vad finns det för möjlighet till framgång i att nå ett avtal som kan fungera?

Jag vill ta upp en annan sak också. Tidigare när man pratat om en effektiv återvändandepolitik har det funnits en del frågor kring hur man hanterar dem som motsätter sig återvändande och särskilt om hur man hanterar minderåriga. Finns det några känsliga förslag som man diskuterar om hur man ska hantera minderåriga?

Anf. 13 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag tackar för alla dessa relevanta och viktiga frågor.

Att nu utveckla stödet till och dialogen med Turkiet kring de stora flyktingströmmar som vi ser och att hitta en hållbar lösning på flyktingproblematiken är otroligt viktigt. Europeiska rådet tog upp detta redan i september och sa att det var en prioriterad fråga. Det är också bra att det här finns med i den handlingsplan för migrationssamarbete som förhandlas mellan EU och Turkiet. Det gäller bland annat det humanitära; det är klart att det är en enorm påfrestning på ett land som Turkiet med 2 miljoner flyktingar på plats. De känner av detta på alla sätt och vis. Därför måste man också se till att det finns stark tillgång till insatser som rör utbildning, hälsa, vatten och arbete för flyktingarna – allt det här som kan bidra till att det blir en drägligare tillvaro och en lugnare situation också i Turkiet.

I de diskussioner som förs med Turkiet finns förstås också frågan om visum. Det är Turkiets eget beslut, men det är också den åsikt som kommissionen haft i sina kontakter med Turkiet, så den frågan finns på dagordningen utan att EU slutligt kan besluta om den. Sedan finns det naturligtvis också med i våra egna förhandlingar med Turkiet om viseringsfrihet, men det är delvis en annan aspekt och vinkling av det. Det här är jätteviktigt att fortsätta att hantera på alla sätt och vis.

Är då Turkiet ett så kallat säkert ursprungsland? Det är klart att det protesterar vilt. Det vill inte märkas ut som att det inte skulle vara ett säkert ursprungsland, men vi hävdar att det inte kan sättas upp på en lista över säkra ursprungsländer. Det betyder inte att detta är överordnat en individuell asylprövning; den finns alltid där. Det här handlar mer om den signalverkan det får. Av dem som kommer från västra Balkan är det i dag bara mellan 2 och 3 procent som har asylskäl och kan få asyl, men från Turkiet är det 23 procent av asylansökningar som inte var uppenbart ogrundade. Det ger en liten fingervisning.

Det är klart att de här argumenten måste användas i samtalen med Turkiet som ett sätt att säga att landet behöver gå tillbaka till >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det här är ett led i de samtal och förhandlingar som pågår med Turkiet.

Jag tror också att det är viktigt att säga att detta inte tar bort den individuella asyldrätten på något sätt, utan det handlar helt enkelt mer om den signalverkan det får. Det är viktigt att man känner till att det ser ut så här och att ungefär så här många inte är uppenbart ogrundade. Det hjälper till i hanteringen av de stora flyktingströmmarna. Vår hantering av Turkiet-frågan är en viktig del av utrikespolitiken.

När det gäller biståndet kan man säga att Sverige är en av de största givarna till World Food Programme sedan många år tillbaka. Sverige är den absolut största givaren av icke öronmärkt kärnstöd. Jag tror nog att de skulle säga att de kan lita på Sverige. Det är inte bara vackra ord, utan vi betalar också ut pengarna. Vi hjälper också till akut. Vi har hjälpt till i akuta situationer.

Nu har vi beslutat om ett extra stöd om 25 miljoner kronor som ska användas för att svara mot den mycket besvärliga situationen i Syrien. Därtill kommer medel från Sida – 35 miljoner kronor för i år. Det betyder 610 miljoner kronor hittills. Förra året gav Sverige också mer än 600 miljoner kronor till Syrienkrisen, så Sverige är en stor humanitär givare,

och det är förstås viktigt. Sverige ger alltså både till World Food Programme och till Syrien. Nu förbereds också en femårig Syrienstrategi som är viktig om vi föreställer oss att vi förhoppningsvis så småningom ska kunna få se en fredlig utveckling i Syrien.

När det gäller arbetskraftsinvandring kan jag säga att EU:s migrationsagenda också har en ny gemensam politik för laglig migration. Kommissionen ska i vår komma med ett förslag som tar sikte på EU:s kompetensbehov. Arbetskraftsinvandringen kommer att vara med i det paketet. EU kommer att försöka öka unionens attraktionskraft och möjligheten att komma till EU för att arbeta. Men det handlar också mycket om hur det här kommer att hjälpa olika länder och under vilka villkor som man kommer hit. Vi tycker förstås att det ska vara ordning och reda också på arbetsmarknaden.

Jag vill säga något om de lagliga vägarna. Jag nämnde i min inledning att det är viktigt att titta på fler lagliga vägar, och det har vi hävdat från första stund. Men i de flesta fall behöver man grunna väldigt nog på hur det ska genomföras. Om vi nu säger att man ska kunna ge humanitära visum – hur ska det gå till? Vad kommer det rent praktiskt att innebära?

Eftersom jag är ansvarig också för hur våra ambassader fungerar och har sett hur till exempel ärendemängden har ökat på somliga ambassader från 1 100 till 10 000, utan att vi har fått någon som helst ekonomisk kompensation för den hanteringen, kan jag säga att då tränger det undan allting annat av utrikespolitik som vi traditionellt ska göra.

Det är inte rimligt om det får sådana effekter, så hur ska det rent praktiskt hanteras? Vi behöver faktiskt titta väldigt nog på hur det i så fall ska gå till innan vi kan gå ut och säga att det här är vår linje eller att det här förespråkar vi. Vi tycker ändå att det är viktigt att vi gör det, för det är bäst att vi ställer in oss på att vi även i fortsättningen kommer att se stora flyktingströmmar av människor som kommer att vilja söka skydd, om det nu är från vattenbrist eller på grund av krig och konflikter.

Därför behöver vi rusta oss på ett annat sätt. Vad innebär det om man tar bort transportörsansvaret? Vad innebär det nu när man får flyglinjer som heter Refugee Air? Vad händer sedan, efter att man har hämtat flyktingar? Vart ska de ta vägen? Det här är en hel kedja som faktiskt måste fungera så att man inte utsätter människor för ännu större risker. Vilka är aktörerna, och hur ska man tänka kring detta?

Det finns många aspekter som förstås behöver redas ut. Det är dock dags att vi tittar på det, och därför kommer vi fortsatt att hävda att det är viktigt att öppna fler lagliga vägar. Det bästa vore ju att vi faktiskt kan få ett större ansvarstagande för de flyktingar som redan finns i till exempel UNHCR:s läger och även en omfördelning av flyktingar som redan har ett stort skyddsbehov.

Det som nu dessutom händer på grund av att finansieringen av humanitära behov är så usel och så otillräcklig är att när man minskar matransonerna i flyktingläger så får vi ännu fler människor på flykt. Då söker man sig från dessa läger, och detta är redan ett faktum.

Jag sitter i den högnivåpanel som FN har tillsatt som ska titta just på nya sätt att finansiera humanitära behov. Det är en av de frågor och ut-

maningar som vi har att hantera, och vi ska komma med vårt förslag mot slutet av året. Det kan alltså finnas anledning att återkomma till detta.

Vidare finns det många frågor om hur man tar hand om minderåriga och så vidare, men det kanske mer är för RIF-rådet och de ministrarna. De hanterar dessa konkreta frågor som är viktiga i sig men som kanske inte riktigt är för Europeiska rådet eller för mig att kommentera i dagsläget.

När det gäller EMU har väl vår linje och prioritering varit att se till att man effektivt genomför i alla fall det som redan är beslutat. Inte ompröva alltihop men säga att låt oss se till att det blir ett effektivt genomförande av beslut som redan har fattats.

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tror att statsrådet missade frågan om att föra upp Turkiet på listan inför toppmötet. Men jag kan ha missat det.

Jag vill bara förtydliga till protokollet att vi naturligtvis står kvar vid vår tidigare syn på humanitära visum. Vi har aldrig pratat om att Sverige ensidigt skulle börja med humanitära viseringar, utan det handlar om EU. EU skulle kunna ha hotspots även utanför EU och inte bara inne i EU. Det skulle vara EU-kontor där man får söka så att det blir lite mer ordning och reda redan på väg hit.

Det vi har nu är ingen reglerad invandring utan en väldigt oreglerad invandring. Vi har i princip ingen kontroll över huvud taget på invandringen just nu, och oavsett vad vi tycker så kan människor som tar sig över Medelhavet sedan oftast ta sig vidare till olika länder. Jag vet faktiskt inte hur det ska gå, det här med omfördelningen, eftersom människor säkert inte kommer att acceptera det här. Men vi hoppas att det ska fungera.

I alla fall, på plats: Om man nu inte har de här grundläggande sakerna som matransoner eller skola och ingen möjlighet till arbetstillstånd – eftersom de dras in i många av de här länderna, eftersom det anses att man tar jobb ifrån andra – då är det ju fullt förståeligt. Vi måste på något sätt hjälpa till att dela på bördan så att människor får en framtidsmöjlighet. Det är fullt förståeligt, och det tycker jag absolut att Sverige ska stå öppet för.

Jag tror som sagt var att det finns väldigt mycket att tjäna på att prata om humanitära visum på EU-nivå och inte på Sverigenivå, och det är bra att det blir förtydligat här.

När det gäller fler lagliga vägar in står vi naturligtvis också kvar när det gäller arbetskraftsinvandring, det vill säga att människor ska kunna söka sig till EU inte bara för kvalificerade arbeten enligt blue card utan även för lågkvalificerade arbeten.

Anf. 15 JENS HOLM (V):

Jag vågar påstå att det blir en mindre rättssäker prövning med konceptet säkra länder. Det är inte bara jag som tycker det, utan det finns många kritiker till detta. Hela tanken är ju att man väldigt snabbt ska kunna hantera ansökningar från personer som kommer från de här länderna.

Jag hade en konkret fråga som jag inte riktigt tyckte att jag fick svar på. Jag tackar för alla andra svar, men min fråga gäller hur Sverige kommer att agera ifall ni inte lyckas plocka bort Turkiet från listan på säkra länder. Kommer ni då att gå emot hela listan på säkra länder, eller kommer ni att acceptera om Turkiet är med?

Anf. 16 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag tänkte också bara förtydliga att vi från Folkpartiet står kvar vid både den avvikande meningen tidigare om arbetskraftsinvandringen som var gemensam för Alliansen och den avvikande meningen om transportörsansvaret.

Anf. 17 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Från Moderaterna står vi också fast vid vår tidigare avvikande mening om arbetskraftsinvandring.

Det var positivt att höra att kommissionen arbetar med att komma fram med någonting i vår. Det välkomnar vi, men likväl ser vi krisen just nu, och det behöver lyftas fram nu.

Jag undrar också om det är utrikesministern som företräder Sverige vid mötet.

Jag tycker att utrikesministern gick in väldigt bra på Sveriges ansvar när det gäller det humanitära stödet och behovet just nu. Kan ministern säga någonting om det europeiska? Det var ändå min fråga. Vilka garantier har man byggt upp för att säkerställa att de utfästelserna faktiskt införlivas? Det är som sagt ett skriande behov, bara i Syrien, och det vet vi alla. Det handlar om 12 miljoner flyktingar internt och 4 miljoner i närområdet.

Vintern stundar, så kan utrikesministern säga någonting om hur det ser ut vad gäller de andra ländernas utbetalningar till exempel till World Food Program och UNHCR och andra delar?

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågorna! Listan på så kallade säkra ursprungsländer ska beslutas av RIF-rådet, så det är inte uppe för beslut på Europeiska rådet över huvud taget. Går det inte att nå enighet om det så blir det med kvalificerad majoritet. Men det är inte aktuellt för dagen eller för det här mötet.

Vi har tagit upp det här, Désirée Pethrus, med UNHCR och bett att man ska ta fram exempel på hur det skulle kunna fungera så att hela frågan kan föras framåt. Jag förstår vad du menar, att det inte bara var fråga om vad vi skulle göra eller hur vi skulle agera utan att det också handlar om vad EU:s roll kan vara.

Det här arbetet har alltså sakta men säkert startat, men det kräver ganska mycket att organisera med den här typen av insatser, och det är viktigt att man börjar tänka på det redan nu. Än så länge har det dock inte riktigt tagit form någonstans så att vi kan säga att så här skulle struktur och ett system för att hantera det se ut. Men vi har i alla frågat till exempel UNHCR.

Jag har ingen information om hur de andra medlemsländerna bidrar. Jag vet att kommissionen har använt en del fonderade medel som de har gått in och stöttat till exempel World Food Program med. Men de uppgifterna har jag inte tillgängliga här och nu, och jag vet heller inte hur individuella medlemsländer har gjort. Det är ju en ständig vädjan till medlemsländerna att faktiskt bidra.

Det är heller inte aktuellt att dra in biståndet till tredjeländer som inte tar tillbaka sina medborgare, vilket är en annan sak som har diskuterats.

I övrigt är det som sagt inte i dag eller på Europeiska rådets dagordning att vare sig besluta om säkra länder eller detaljer i det här. Det är snarare på RIF-rådet som det så småningom beslutas.

Anf. 19 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag tror att frågan om vem som företräder Sverige tappades bort.

Anf. 20 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag ber om ursäkt – jag kanske missade att ministern svarade på om Turkiet kommer upp på listan.

Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, det ska inte upp för beslut på Europeiska rådet, utan det är snarare för RIF-rådet att besluta om så småningom. Det kan bli en allmän diskussion och att någon nämner det i den allmänna debatten, men det är inte uppe för beslut nu.

Anf. 22 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Ordförande! Får jag bara förklara. Det rör Europeiska rådets lista, alltså det som står här, när man ska förbereda sig inför Europeiska rådet den 15–16 oktober. Ska man sätta upp frågan om den inrikespolitiska situationen i Turkiet på listan? Det är den jag menar.

Kommer Turkiets inrikespolitiska situation att diskuteras i de utrikespolitiska frågor som ska diskuteras på Europeiska rådet? Det var vi pratat om tidigare här.

Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nu förstår jag. Ja, det kan det ju hända att man gör. Men det är ingenting som vi vet nu. Det är inte bekräftat nu exakt, utan det får man diskutera. Men det är mycket troligt.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta! Jag fördelar gärna ordet så att det blir bra i uppteckningarna. Var utrikesministern klar?

Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja, förutom att det än så länge är en utrikesresa planerad för min egen del. Det är lite i görningen, så vi får se. Det kan förändras, men om det är så är det Hans Dahlgren som kommer att delta på GAC.

Anf. 26 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag ber om ursäkt för att jag krånglar, ordförande, men sist när jag träffade statsrådet här så lovade hon att ta upp och driva att Turkiet skulle komma med på dagordningen.

Det är därför jag tjarar om detta, för det verkar som om det är lite bortglömt av ministern. Därför blir jag lite fundersam.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Vill utrikesministern kommentera? Nej.

Än så länge har vi inga slutsatser. Vi kommer att behandla dem med statsministern på onsdag kl. 14.30, så vi kommer att få dem innan dess. Finns det någon bedömning av när de kommer?

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ni ska få dem så fort som möjligt, så fort som vi har fått dem. Vi ska snarast möjligt se till att det görs tillgängligt för nämnden.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Då behandlar vi dem inför möte med statsministern.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening gällande inriktningen från Sverigedemokraterna.

Sedan finns det en avvikande mening från Folkpartiet, Centerpartiet, Moderaterna och, antar jag, Kristdemokraterna om arbetskraftsinvandring.

Det finns också en avvikande mening från Folkpartiet och Centerpartiet vad gäller transportörsansvar och reform av transportörsansvar.

Anf. 30 JENS HOLM (V):

Jag ansluter till den avvikande meningen samt till Kristdemokraternas när det gäller asylvisum.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Då finns den också där: Kristdemokraterna och Vänsterpartiet om asylvisum.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7. Det är en informationspunkt om årliga programplaneringen.

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Som nämnden kanske minns var frågan uppe på allmänna rådets dagordning i september. Då fanns inte utrymme för diskussioner eftersom migrationsfrågan tog all tid. Den här punkten förvandlades till en ren informationspunkt. Därefter har en diskussion i stället ägt rum i Coreper. Vi förväntar oss en återslag nu till allmänna rådet. Därmed förväntas heller ingen diskussion om detta. Men blir det så utgår vi från den position som vi samrådde med nämnden om den 11 september inför allmänna rådet den 14 september. Vi har inte ändrat några ståndpunkter från då.

Anf. 33 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det här är en otroligt viktig fråga. Men det är många frågor som är viktiga, och migrationsfrågan är akut. Jag förstår att man har skjutit på den. Nu förstod jag att det fortfarande är en informationspunkt och att det inte blir någon diskussion. När kommer det att bli diskussion om detta? Det börjar ändå löpa 2016.

Det finns många bra och positiva delar i detta. Det är bra att man har fokus på ökad tillväxt, ökad sysselsättning, arbetskraftens rörlighet och så vidare. Vi har ändå några medskick som vi har anfört tidigare och också på tidigare program.

Vi från Moderaterna skulle gärna se en mer reforminriktad agenda med avregleringar och en mer integrerad tjänstesektor. De delarna vill jag nu skicka med även om det bara är en informationspunkt. Det vore intressant att veta när det blir skarpt läge för detta.

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Om jag förstår saken rätt var det en väldigt grundlig diskussion i Coreper. Tanken är att det ska komma upp den 17 november till ordentlig diskussion. Vi har samma åsikter om vad det är som bör prioriteras.

Ni vet att jag förra gången nämnde migration, jobb och tillväxt, investeringar, den inre marknaden och klimat. De huvudsakliga åtgärderna måste ligga på ekonomisk tillväxt och jobbskapande och att vi får en inre marknad som fungerar med rättvisa villkor. Det kommer fler förslag som rör de frågorna och som går i den riktningen som sedan kan behövas följas upp under nästa år.

Svar på den direkta frågan är att det blir den 17 november.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Vi får all anledning att återkomma till den frågan igen.

Anf. 36 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag får inte ihop det. Det står att den ska antas den 27 oktober i handlingarna.

Anf. 37 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Kommissionen antar programmet. Sedan blir det en diskussion i rådet.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Kommissionen är självständig och bestämmer sitt eget arbetsprogram.

Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Kommissionen bestämmer själv om sitt arbetsprogram. Sedan kommer vi att ha en diskussion.

2015/16:6
9 oktober

Anf. 40 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):
Okej. Inför den 17 november kommer vi att ha det i EU-nämnden för
samråd.

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Ja.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 20 juli 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 4–5 september 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 12 oktober 2015

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag undrar om det finns någon muntlig återrapport från den 20 juli utöver den skriftliga.

Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande och ärade ledamöter! Jag tänkte nämna något om den lunch som ägde rum med Tuniens premiärminister och utrikesminister den 20 juli. Den behandlade förstås situationen i Tunisien efter attacken i Sousse. Premiärminister ESSID framhöll tre huvudsakliga utmaningar för landet.

För det första var det den interna säkerheten som också påverkas av den besvärliga situationen i Libyen. Här sa han att han räknar med samarbete med EU för att hantera den situationen.

För det andra finns det missnöje bland unga människor som nu har tagit del i revolutionsprocessen men som har fått känna på ett försämrat socialt klimat och ökad arbetslöshet.

För det tredje har det ekonomiska läget försämrats ytterligare av attackerna i Bardomuseet och Sousse. Det riktas medvetet mot turismen som är så viktig för Tunisien och är en av statens huvudsakliga inkomstkällor.

Han sa också att han uppskattade stödet som EU gett men önskade mer. Det gäller framför allt mer makroekonomisk hjälp eller utbildning av tunisiska studenter via Erasmus.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Mogherini avslutade sedan samtalet med att återge de slutsatser som skulle antas av rådet. EU är beslutsamt om att öka samarbetet och stödet till Tunisien för att möta utmaningarna.

Som ni alla vet får vi ett statsbesök av Tuniens president redan nästa vecka. Det ska bli spännande.

Anf. 44 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Det kan inte nog understrykas hur viktigt Tunisien är i regionen just nu. Jag hoppas verkligen att vi kan ha en bred enighet i riksdagen vad gäller både framgångarna för kvinnors rättigheter i konstitutionen och att det är ett av de få hopp vi har. Det är viktigt att det är ett starkt stöd bakom landets ledning.

Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Väl talat, säger jag. Det är också min bild. Om det är någonting som vi bör fokusera på framöver är det att hjälpa Tunisien att få bli en framgång och få lyckas. Precis som vi säger det om Ukraina måste vi göra det om Tunisien. Det är allt från att hjälpa till att komma tillbaka vad gäller turismen till politisk uppbackning och stöd på alla sätt och vis.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är bra om vi kan visa den politiska enigheten och uppbackningen av alla försök som görs i Tunisien med en demokratisk utveckling framåt. Det finns mycket att glädja sig över där de gör saker rätt. Det gäller inte minst hur arbetet skedde med den nya konstitutionen. Det är jätteviktigt och ett exempel för många andra länder.

Det som EU gjorde och som beslutades i EU var att hjälpa dem och kompensera en del med handeln med olivolja. Det hjälpte till att kompensera lite för den nedgång i turismen som skedde efter attackerna. Man skruvade på vissa kranar i handelsavtal och sådant så att man hjälpte dem ekonomisk. Det lättade i varje fall för dem avsevärt.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Då önskar vi ett framgångsrikt statsbesök. Jag tror att alla i hela världen vill se ett positivt exempel också i den regionen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Syrien.

Anf. 47 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Frågan är uppe mot bakgrund av den mycket allvarliga situationen i Syrien och flyktingkrisen. Som ni kommer ihåg var Syrien uppe för diskussion vid Europeiska rådet den 23 september och dessförinnan vid FAC i februari.

Då talade vi om EU:s gemensamma strategi för Irak, Syrien och kampen mot Isil. Fokus förväntas nu ligga på den senaste händelseutvecklingen i Syrien med Rysslands militära inblandning och också hur EU kan stödja FN-sändebudet Staffan de Misturas arbete och de människor som drabbas av konflikten.

Rådsslutsatser kommer att antas. De har vi precis fått. De cirkulerades sent i går. De första förhandlingarna på arbetsgruppsnivå i Bryssel inleddes också sent i går för att återupptas nu tidigt på morgonen. Jag tror att EU-nämnden nu ska ha fått ett utkast som är cirkulerat och en svensk sammanfattning av rådsslutsatserna.

Regeringen ser med stor oro på det mycket allvarliga läget i Syrien. Vi kommer att fortsätta att driva frågan om ett intensifierat EU-engagemang för en politisk lösning och stöd för Staffan de Misturas ansträngningar.

Jag upprepar vad jag har sagt tidigare. Rysslands militära agerande i Syrien är mycket oroande. De flesta rapporter pekar på att Rysslands flyganfall riktar in sig på områden där Isil inte är närvarande. Det agerandet har bidragit till att eskalera konflikten. Det riskerar också att undergräva det FN-ledda politiska spåret.

Sverige kommer att verka för att EU talar med en röst och att vi är tydliga i budskapet om utvecklingen för att ge stöd till den moderata

oppositionen och främja deltagande i FN-spåret. Vidare kommer Sverige att verka för att EU intensifierar sin dialog med Ryssland till stöd för en politisk lösning och de Misturas ansträngningar.

2015/16:6
9 oktober

I ljuset av de ryska flyganfallen kommer Sverige att verka för ett ökat EU-engagemang för dialog med den moderata syriska oppositionen i syfte att förmå den att ena sig och återvända till FN-spåret. Det är också viktigt att betona att den politiska processen inte är död samt att en politisk lösning är den enda vägen framåt och det som långsiktigt kan lösa problemen i Syrien.

Vi kommer också att förorda en intensifierad EU-dialog med de regionala nyckelaktörerna – då handlar det om Iran, Turkiet och Saudiarabien – i syfte att förmå dem att bidra till en politisk lösning och delta i den internationella kontaktgrupp som har föreslagits av Staffan de Mistura. Liksom vid Europeiska rådet kommer regeringen att driva att EU ska verka för att säkerhetsrådet endosserar inrättandet av en sådan kontaktgrupp.

Det är våra utgångspunkter. I dagsläget ser vi inte att Asadregimen kan vara del av en slutlig politisk lösning eller en partner i kampen mot Isil. Det är också viktigt att säga att det är vår utgångspunkt.

Anf. 48 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för föredragningen! Det går inte att nog betona vikten av att alla nu gör allt vad de kan. Det låter som att regeringen har en riktig ingång i detta. I och med den kraftiga ryska militära upptrappningen och inblandningen läggs ytterligare en sten på bördan, för vi vet inte riktigt vad det innebär. Risken för sammanstötningar, incidenter och misstag, som i sin tur kan eskalera konflikten ytterligare, är uppenbar.

Det är bra att det finns ett tydligt utkast till slutsats, och jag vill fråga om utrikesministern tror att slutsatsen kommer att överleva. Om EU kan vara tydlig i sin oro över den ryska inblandningen och verkligen markera vore det väldigt bra. Om det finns tecken som tyder på att den inte överlever är det mycket oroande. Jag hoppas att Sverige gör allt man kan för att få slutsatsen att vara kvar.

Det gäller att också understryka och peka på den risk som finns med att Ryssland nu har fokus på Syrien. Allas våra blickar vänds mot Syrien, och då är det lätt att glömma bort det som Ryssland har gjort på Krim och i Ukraina, eller att det åtminstone hamnar i skuggan. Det hör inte direkt ihop med Syrien, men risken är uppenbar att vi för ögonblicket riktar om vår uppmärksamhet. Jag vill därför varna för det och kanske också få en kommentar av utrikesministern.

Att ge stöd till och uppmuntra FN och andra måste vara det andra huvudspåret. Finns det någonting mer att säga om arbetet med att säkerhetsrådet ska ge stöd till den internationella kontaktgruppen? Det är svårt att se en lösning om inte alla dessa aktörer är med.

Jag har ytterligare en fråga, men den kommer kanske tillbaka under migrationspunkten. Det gäller det humanitära stödet. Under en tidigare dagordningspunkt nämnde utrikesministern den svenska Syrienstrategin. I den kommenterade dagordningen finns resonemang om Madadfonden

och hur Sverige tänker ställa sig till den. Finns där något att kommentera?

Anf. 49 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag noterade utrikesministerns ordval och skulle vilja ha lite klarhet kring det. Du sa att du i dagsläget inte ser att Asad är en slutgiltig politisk lösning. Därför undrar jag: Ser du någonsin Asad som en slutgiltig politisk lösning?

När utrikesutskottet i går diskuterade frågan med Annika Söder tyckte jag – ni som sitter i utskottet får rätta mig om jag har fel – att det var en tydlig position att delar av Asadadministrationen kan tänkas vara del av en temporär övergångslösning men inte en slutgiltig. Det är klart att det nu känns avlägset att någonsin se Asad ställas inför domstolen i Haag för krigsförbrytelser, men det bör väl vara det långsiktiga målet. Nyanserna är lite olika, och därför vill jag veta hur regeringen ser på den frågan.

Anf. 50 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag hänvisar till den förra punkten, under allmänna rådet, och behöver inte säga så mycket mer om var jag står beträffande avvikande mening och sådant när det gäller migrationsfrågan.

Möjligtvis har jag en fråga. I det papper vi fått från kansliet står det att EU-ledarna har enats om en förteckning över viktiga prioriteringar. En del i det är att öka finansieringen för hantering av grundorsakerna till irreguljär migration och fördrivna personer i Afrika. Det tycker jag är viktigt.

När vi kommer in på just finansieringen undrar jag, vad gäller finansieringen av kriget i Syrien, om EU tänker gå till botten med vad det är som finansierar det kriget och vilka det är som levererar vapen. Jag vet att flera EU-länder är involverade, så det är ganska komplicerat. Om man ska få slut på kriget kan man antingen sitta och vänta på förhandlingar eller också kan man försöka stoppa de flöden som finansierar kriget och de vapen som levereras till Syrien, vilket bara förstärker den negativa utvecklingen i landet. Frågan är vad som görs när det gäller vapenhanteringen och finansieringen av kriget i Syrien.

Anf. 51 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi instämmer i regeringens bedömning att mer säker information om Rysslands militära agerande behövs. I dagsläget finns ganska motstridiga uppgifter om vart flyganfallen har riktats. Det finns för närvarande ganska många aktiva terroristorganisationer i Syrien.

Liksom regeringen stöder Sverigedemokraterna FN:s arbete i den här frågan. Sverigedemokraterna fördömer och vill se ett slut på all urskillningslös våldsanvändning och alla övergrepp som drabbar den syriska civilbefolkningen. Vi vill också se kraftigt ökade resurser till konfliktens närområde genom bland annat UNHCR, som är FN:s flyktingorgan.

Vi vill dessutom understryka att regeringen saknar trovärdighet i fråga om humanitära insatser då regeringen fortfarande lägger tyngd-

Anf. 52 JENS HOLM (V):

Jag tycker att slutsatserna överlag är bra och att den svenska positionen också är bra. Det är viktigt att rikta udden både mot Isis och mot Asadregimens förbrytelser. Att försöka hitta en dialog med moderata oppositionsgrupper är rätt väg att gå.

Det jag möjligtvis saknar är dels det som Désirée Pethrus var inne på, nämligen vapeninflödet till regionen och att man måste arbeta mer aktivt för att sätta stopp för det, dels Turkiets roll. Jag tycker inte att man tillräckligt trycker på Turkiets roll i den här konflikten. Vi har tidigare talat om det när det gällt just vapensmuggling, köp av olja från Isis och så vidare.

Det måste vara mer tryck på att Turkiet ska ta sitt ansvar för att det ska bli ett slut på konflikten. Jag tror att Turkiets roll i det fallet är helt avgörande. Det har inte riktigt fått genomslag i förslaget till slutsatser, och än så länge har jag inte heller hört det från regeringen. Men jag tror inte att regeringen tycker annorlunda än jag i den frågan.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Också min kommentar rör vapenexporten. Det står inte någonting om att stoppa vapenleveranserna. Alla finansierar sin egen gerilla. Qatar har sin, Saudiarabien sin, vissa är konservativa utan att vara terrorister, andra är riktiga terrorister med en hatideologi. USA finansierar och även tränar sin, och Ryssland stöder regimen. Alla skickar in vapen och hoppas att just deras fraktion så att säga ska vinna.

Men det kommer inte att bli så. Ingen kommer att vara stark nog att ta över landet med hjälp av sin lilla vapenexport dit. Att alla beväpnar sin egen gerilla för att få vissa fördelar i det som händer efteråt är totalt ohållbart. Grunden för att folk ska komma till förhandlingsbordet måste vara att vi sätter stopp för vapenleveranserna. Det är nog dags att vi även tittar på EU:s vapenexportregler och ser till att de följs så att vi inte exporterar vapen som sedan i nästa led hamnar i den syriska konflikten.

Det flödar in vapen från en lång rad länder. Just vapendelen borde man ta upp på ett tydligare sätt. Hittills är den inte ens nämnd i resolutionen.

Anf. 54 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag ber om ursäkt! Jag anmälde avvikande mening när det gällde migration. Det var lite för tidigt. Jag har ingen avvikande mening under Syrienpunkten.

Anf. 55 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är helt riktigt som Karin Enström säger att det som nu händer med Rysslands militära inblandning ökar riskerna för fler militära sammanstötningar, misstag, konfrontationer som kan sluta på ett väldigt olyckligt sätt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Kommer rådsslutsatserna om Syrien att överleva? Ja, vi tror det, för vi ser att ett flertal länder trots allt stöder vår position i den här frågan. Vi bedömer att de kommer att överleva eftersom flera tunga medlemsländer också kommer att argumentera hårt för att de ska göra det.

Kommer det att dra uppmärksamheten från vad som händer i Ukraina? >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

I dagsläget har dödandet upphört, och man har också bytt datum för valen. Det underlättar just nu, men risken är att det bidrar till att kanske skapa en frusen konflikt och något som vi sakta men säkert vänjer oss vid. Här har vi en roll att spela i fortsättningen. Det är så vi bedömer det.

Staffan de Mistura söker just nu stöd från säkerhetsrådet för en mer aktiv roll. Det är precis det han gör för närvarande. Han reser också runt till de olika länderna, inklusive Moskva, för att se till att säkerhetsrådet får spela sin roll fullt ut. Hittills har de egentligen bara gjort det med humanitära resolutioner. Det är det som jobbet för närvarande går ut på.

Jag tänkte också säga någonting om Madadfonden. Vi har från början, när man diskuterat pengarna, tyckt att vi bör hålla oss till de redan befintliga instrumenten, inte komma med en mängd nya konstruktioner som dessutom är lite svåra att bedöma beträffande vilken effekt de kan få och vilka mekanismer det är fråga om. Vi tycker att man hellre ska anpassa de redan befintliga instrumenten till nya omständigheter.

Vi har ännu inte tagit ställning till om vi ska bidra eller inte till Madadfonden. Däremot har vi varit med och påverkat reglerna för den. Det kan alla medlemsländer göra. Om man sedan får plats i styrelsen beror på om man blir givare eller inte. Vi har sett till att till exempel aspekter gällande mänskliga rättigheter och annat finns med i regelverket för fonden. Vi avvaktar ännu för att se var exakt det slutar. Det får vi alltså återkomma till.

Nej, Birgitta Ohlsson, det var en olycklig formulering av mig. Det berodde på att mitt svar innehöll två delar. Det handlade både om den långsiktiga rollen för Asad och om en partner i kampen mot Isil. Möjligen kan man fortfarande ha någon sorts hopp om att regimen ska vara en partner i kampen mot Isil men absolut inte i en långsiktig lösning för Syrien. Sju gånger så många människor har dödats av Asadregimen som av Isil. Det är lätt att glömma bort ibland.

Hur ska man kunna tro att någon som angripit sin egen befolkning – också civilbefolkningen – med tunnbomber, kemvapen och allt vad vi sett ska kunna vara del av en framtid i Syrien? Det är uteslutet som vi ser det. Därför är det jätteviktigt att försöka få oppositionen att samla ihop sig, agera konstruktivt och på ett mer organiserat sätt. Det är viktigt att klargöra. Vi har inte några skilda åsikter om det. Problemet var mer hur min mening var formulerad.

Det är klart att tillgång till pengar, vapen och olja är det som eldar på den här konflikten och stridigheterna i Syrien. Det är viktigt att man talar med regionala aktörer. Det är också tanken bakom den internationella kontaktgruppen. Det är där som man ska kunna föra sådana samtal. Hur

ser vi till att strypa tillgången på vapen? Hur ser vi till att kontrollera alla olika källor till finansiering?

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi ska komma ihåg att vi har ett vapenembargo mot Asad. Det är det som EU redan har beslutat om. Men den här frågan är en av de allra viktigaste. Den måste följas upp, och det måste göras ännu mer.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Min fråga gällde just alla andra länder som vidareexporterar vapen till olika falanger åt olika håll och att vi borde se över även våra vapenrelationer med dem.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 4, Migration.

Anf. 57 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Denna diskussion om olika aspekter på migrationen förväntas bli bred. Även här är tanken att det ska antas rådsslutsatser, men vi har ännu inte fått några sådana.

Regeringen välkomnar högnivåkonferensen om östra Medelhavs- och västra Balkan-rutten som ägde rum i går kväll i Luxemburg. Där var samtliga EU:s medlemsstater med liksom länderna på västra Balkan, Turkiet, Jordanien och Libanon.

Denna konferens var ett viktigt avstamp, och nu måste vi se till att resultatet följs upp och omsätts i konkret handling. Det finns en rad utestående trådar efter konferensen, till exempel om kommissionen ska skjuta till mer medel och exakt vilken omfattning denna regionala trust fund för Syrien kommer att ha.

Vi vill också här se att de instrument som finns inom ramen för utvidgningsprocessen utnyttjas för kandidatländerna, bland annat genom att öppna kap. 24 för Serbien och Turkiet. Framsteg i viseringsliberaliseringen och genomförande av återtagandeavtal med Turkiet är nödvändiga. Det är välkommet att detta får en framträdande roll i utkastet till handlingsplan för migrationssamarbetet mellan EU och Turkiet. Det offentliggjordes den 6 oktober av kommissionen.

Vi välkomnar ambitionshöjningen i samarbetet med Turkiet för att hantera flyktingkrisen. Det underströk också Europeiska rådet vid det extrainsatta mötet den 23 september.

Formerna för bland annat finansiering och givarsamordning kommer att behöva mejslas ut ytterligare. EU och medlemsstaterna måste öka ansträngningarna för att hitta en politisk lösning på konflikten i Syrien. Det är avgörande för att uthålligt minska flyktinginströmningen från Syrien till EU.

EU bör också komplettera sitt finansiella stöd till Libanon, Jordanien och Turkiet med en politisk dialog som bör bli mer intensiv för att ge syriska flyktingar i dessa länder en drägligare tillvaro. Det handlar framför allt om att erbjuda möjligheter för barnen att få utbildning och även hälsovård. EU bör också verka för intensifierade institutionella reformer i Syriens grannländer.

2015/16:6

9 oktober

Sverige kommer att fortsätta verka för att samtliga medlemsländer ska bidra till FN:s humanitära appeller för Syrienkrisen.

Vallettakonferensen äger rum den 11 november. Där förespråkar regeringen en bred ansats som fokuserar på kapacitetssuppleering och hur vi ska ta till vara migrationens utvecklingseffekter för individer, ursprungsländer och destinationsländer. Vi vill se realistiska åtgärder som underlättar laglig migration och rörlighet. Bättre hantering av återvändande, återtagande och frågor om irreguljär migration kommer också upp. Vi vill se en balanserad, konkret och praktiskt inriktad handlingsplan som bör antas vid toppmötet.

För Sverige är respekten för mänskliga rättigheter och asylrätten ledande principer i arbetet inför Vallettatoppmötet. Vi har särskilt strukit under vikten av skyddet av barn i de blandade migrationsströmmarna. Det gäller inte minst barn som är ensamma eller separerade från sina familjer.

Det är också viktigt att man skapar ett gemensamt ägande mellan EU och Afrika när det gäller migrationsfrågorna. Vi tror att Vallettatoppmötet kan bli startpunkten för ett fördjupat partnerskap mellan EU och Afrika i dessa fundamentala frågor.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Med tanke på att vi har behandlat dessa frågor många gånger den senaste tiden och har väl kända positioner, att det finns en stor samsyn om inriktningen, med vissa undantag, och att de avvikande meningar som hittills har framförts och kan bli aktuella igen är väl kända, föreslår jag att vi i första hand planerar utifrån ett skriftligt samråd när slutsatserna väl finns. Det är mitt förslag till nämnden.

Anf. 59 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

En av mina frågor var när slutsatserna förväntas komma.

Utrikesministern nämnde säkert, men jag uppfattade inte det, konferensen om västra Balkan-rutten. Vilka var egentligen de resultat som ska följas upp och leda till konkret handling? Det vore intressant att veta det.

Jag skulle vilja höra lite om Vallettakonferensen som är betydelsefull och viktig. Vilka typer av beslut förväntas det att man ska kunna ta på den konferensen? Jag kan följa upp detta när jag har fått svar på dessa frågor.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag blev lite förvirrad. Jag fick se en deklaration på nätet som tydligen kom i går kväll från en pressrelease från High Level Conference on the Eastern Mediterranean-Western Balkans route.

Anf. 61 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Den ägde, som sagt, rum i går kväll. Därför finns det nog fortfarande utrymme för att analysera utfallet. Men det var en ganska stor uppslutning av samtliga EU-institutioner, och den leddes förstås av Mogherini.

På andra sidan uttryckte EU:s medlemsländer uppskattning för det viktiga som de har gjort för att hantera flyktingsituationen och vikten av att visa solidaritet och hålla fast vid solidaritet som den värdering som driver oss.

Många medlemsländer lovade ett ökat ekonomiskt stöd i olika grad. Man sa att det behövs ett ökat samarbete med värdländer och transitländer och någon sorts gemensam ansats i allt detta.

Så det var väl en deklaration som antogs som handlar om just detta, alltså att vi behöver ha en gemensam syn på detta och se till att det avsåts mer resurser och att vi behöver ställa upp för varandra och försöka formulera en gemensam ansats.

Avsikten är att det på Vallettakonferensen ska antas en politisk deklaration och en handlingsplan. Det handlar om framför allt fem områden. Det första är utvecklingseffekter av migration och åtgärder som inriktas på grundorsakerna. Det andra är legal migration och rörlighet. Det tredje är internationellt skydd och asyl. Det fjärde är hur man ska förebygga och bekämpa människohandel och smuggling av migranter. Det femte är framsteg när det gäller avtal om återvändande och återtagande.

Vi har också en ambassadör hos oss som förbereder detta ordentligt, så att vi också ska vara väl förberedda. Och det är statsministern som avser att delta på Vallettatoppmötet.

Anf. 62 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag vill gärna att utrikesministern utvecklar de svenska förberedelserna inför Vallettamötet. I det skriftliga material som vi har fått står det att Sverige arbetar aktivt med förberedelserna inför Vallettamötet.

Jag förutsätter att detta arbete kretsar runt att skaffa sig allierade när det gäller de värden som vi står för i vårt land och som jag tror att vi är mycket överens om i detta rum och mellan de politiska partierna. Det är värden som kan exemplifieras med humanitet och rätten att få sin asylrätt prövad individuellt. Det är värden som jag inte är säker på att alla medlemsstater i unionen faktiskt ställer upp på. Av detta skäl tycker jag att det är än viktigare att vi skaffar oss allierade.

Anf. 63 PAVEL GAMOV (SD):

Med all respekt för att vi ska ha ett skriftligt samråd om detta tar statsrådet ändå betydande tid i anspråk för att framföra regeringens ståndpunkt. Därför vill jag också ta viss tid i anspråk för att framföra Sverigedemokraternas ståndpunkt när det gäller dessa frågor.

Först och främst vill vi påpeka att asyltrycket på EU hanteras på ett fullständigt ansvarslost sätt både av unionen och av dess institutioner men även av staterna vid unionens yttre gräns. Uppluckringen av EU:s regelverk har skapat en svart marknad för människosmugglare. Vi vill se ett snart slut på detta.

Nyckeln till att lösa detta är att enhetligt implementera det befintliga regelverket, reducera Nordeuropas pull-faktorer genom att konsekvent tillämpa Dublinförordningen och införa gränskontroller och samtidigt implementera återtagandeaftalet med Turkiet.

Sverigedemokraterna välkomnar mellanstatligt samarbete för att hantera det uppkomna läget. Men samtidigt måste målet för samarbetet och inriktningen på till exempel högnivåkonferensen för västra Balkan-rutten, som nyligen hölls, vara att stoppa människosmugglingen och inte att hantera konsekvenserna av den.

Dessutom måste som sagt fokus ligga på att prioritera stöd till närområdet och FN:s flyktningorgan UNHCR.

SD anser vidare att Madadfonden fyller ett gott syfte, nämligen att stödja länder i närområdet. Vi anser dock att det måste bli tydligare vad mervärdet hos denna fond är jämfört med att medlemsstaterna genom Världsbanken ger bidrag från sina bilaterala biståndsbudgetar till redan befintliga fonder som syftar just till att stödja länder i närområdet. Om fonden ska utgöra en permanent del av EU:s budget anser vi att det kan ske inom befintlig budget genom omprioriteringar.

Sverigedemokraterna stöder internationellt samarbete för att stävja människosmuggling och illegal invandring och finna lösningar för flyktinghjälp. Vi uppmanar regeringen att under Vallettamötet betona vikten av att minska push-faktorerna i ursprungsländerna och underlätta arbetet mot missbruk av de europeiska asylsystemen.

Därmed anmäler vi avvikande mening.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Du behöver inte alls ursäktas dig, Pavel Gamov, eftersom vi i dag ska fatta beslut om regeringens ståndpunkt. Det är absolut ingen fara.

Anf. 65 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag tackar för det svar utrikesministern gav. Det står att det är en diskussionspunkt och att det ska vara framåtblickande inför Vallettakonferensen. Förväntas det vara med i rådsslutsatserna? Vi är tveksamma, men jag vill gärna höra svaret.

Anf. 66 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi vet inte det i dag. Vi har inte sett utkastet till rådsslutsatser ännu. Om ni i nämnden känner att ni inte är helt uppdaterade om hur vi driver de här frågorna eller vad vår ambassadör gör åtar jag mig gärna att se till att ni får ett papper som beskriver lite mer utförligt hur arbetet har bedrivits.

Som svar till Eskil Erlandsson kan jag berätta att vi har jobbat mycket med att försöka stärka känslan av att de afrikanska länderna och EU har ett gemensamt ägarskap i processen och att vi ska ha en mycket större lyhördhet på vår sida för hur de afrikanska länderna tänker kring denna fråga.

Vi har uppvaktat i de afrikanska huvudstäderna och framfört våra synpunkter. Vi har uppmuntrat dem att delta på tillräckligt hög nivå, för en del av vitsen är att vi ska få upp det på högsta politiska nivå. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Vi tycker att vi ska ha ett samarbete som bygger på och som har som fundament respekten för mänskliga rättigheter, särskilt när det gäller rätten till liv, frihet och säkerhet och principen om non-refoulement.

Vi har från början förespråkat en väldigt bred ansats för hur vi ska bygga kapacitet i länderna och ta till vara de utvecklingsmöjligheter som migrationen ger. Vi har prioriterat barnen i kontakterna.

Om ni vill kan vi som sagt sammanfatta den svenska ståndpunkten och skicka den till er så att den blir lite mer tydlig för er. Vi kan be ambassadör Wide att göra detta, så att ni känner till den. Det är inga problem från vår sida att göra detta snarast möjligt.

Tanken är att det ska bli en handlingsplan. Vi har uttryckt en stor förståelse för de afrikanska ländernas utgångspunkt att de inte återigen bara ska läsas upp av EU utan att vi ska känna ett gemensamt ansvar för att titta på grundorsakerna till varför många människor flyr från sina länder och söker sig till Europa. Vi behöver bygga upp kapacitet och möjligheter att hantera de stora flyktingströmmarna. Det är vår utgångspunkt.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag såg nickanden runt bordet. Sekretariatet tar gärna emot skriftlig information och skickar ut den.

Anf. 68 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag vill vara tydlig med att om Vallettatoppmötet är med i rådsslutsatserna skulle vi vilja ha ett samråd om det. Punkterna i sig är rätt omfattande, och vi har nu fått en redogörelse för vilka de är. Jag uppfattade att det är fem olika punkter som man hoppas ska finnas med i den politiska deklarationen.

Vi har inte gått in i sak på vad regeringen har för ståndpunkt vad gäller de enskilda punkterna innehållsmässigt. Jag utgår från att vi ska ha ett nytt samråd, och det duger inte med ett skriftligt. Punkterna är så pass stora, tror jag, och vi får se hur vi återkommer till dem.

Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Hela Vallettatoppmötet förbereds i en särskild process. Samtidigt är det viktigt att EU-nämnden är informerad, och jag tycker att det är rimligt att vi återkommer med information och så småningom positioner beroende på hur det utvecklas och hur konkret det kommer att bli. Det kan vi absolut göra.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Då får vi ha en beredskap. Vi kan titta på hur utvecklingen blir och vad som ingår i slutsatserna. Vi får återkomma med hur vi ska hantera det i så fall.

Anf. 71 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det kommer inte att bli en sådan detaljnivå inför mötet på måndag. Vi kommer inte att diskutera den typen av detaljer över huvud taget på FAC, utan det kommer de deltagande stats- och regeringscheferna att göra så småningom. Vi har inga indikationer på att några detaljer om Vallettakonferensen ska diskuteras på FAC på måndag. Men om det skulle bli så måste vi återkomma till er; det ska ni inte känna någon tvekan inför.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Vi gör så att vi planerar för ett skriftligt samråd. Om slutsatserna innehåller något annat än att man bara välkomnar processen och så vidare får vi återkomma och se om det finns möjlighet att ha ett muntligt samråd, om det blir aktuellt.

Jag finner att det i dag finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga men att Sverigedemokraterna har anmält avvikande mening. Vill du ha din avvikande mening nu, Désirée Pethrus, om att tydligt skriva in lagliga vägar?

Anf. 73 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ja. Här kommer även arbetskraftsinvandring transportörsansvar in, eftersom vi har haft olika avvikande meningar. Man kanske kan skriva i protokollet att alla våra tidigare avvikande meningar upprepas.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Ja. Jag antar att Vänstern och Folkpartiet ansluter sig. Vi har C, FP, KD och V om transportörsansvaret.

Anf. 75 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag ska inte sitta och redogöra för andra partier, men Folkpartiet hade en avvikande mening enkom om transportörsansvaret. Centerpartiet hade en liknande, men den gick inte lika långt. Det finns alltså skilda avvikande meningar. Sedan hade Alliansen en gemensam avvikande mening om arbetskraftsinvandring.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Ja, den känner jag till. Fyra partier har en avvikande mening om gemensam arbetskraftsinvandring. Sedan har vi V och KD om att lagliga vägar tydligt ska skrivas in. Vi har tydligen även oliklydande avvikande meningar från Folkpartiet och Centern om transportörsansvarsreformen samt en avvikande mening från Sverigedemokraterna om den allmänna inriktningen. V är med på Folkpartiets variant på transportörsansvarsreform.

Då tror jag att det tydligt kommer att framgå vad alla partier tycker när man läser protokollet. Trots de oliklydande avvikande meningarna finns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, EU:s förbindelser med Afrika, Västindien och Stillahavsländerna.

Anf. 77 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Cotonouavtalet, som reglerar relationen mellan EU och för närvarande 79 stater i Afrika, Västindien och Stilla havet – de så kallade AVS-länderna – löper ut 2020. FAC på måndag är det första tillfället för rådet att diskutera frågan om EU:s framtida relation till den gruppen av länder. Frågan kommer också att diskuteras av biståndsministrarna den 26 oktober. Beslut i rådet om EU:s mandat inför förhandlingarna med AVS planeras till nästa höst, 2016.

Regeringen välkomnar att frågan tas upp på utrikesministrarnas möte som ett sätt att poängtera vikten av den politiska dimensionen i en framtida relation mellan EU och AVS-länderna.

2015/16:6
9 oktober

Regeringen vill att ett bredare och mer modernt eller samtidsanpassat politiskt partnerskap bortom biståndet etableras mellan EU och AVS-länderna efter 2020. Vi tycker att det ska bidra till att skapa jämbördiga relationer baserade på att vi har ömsesidiga intressen. Regeringen avser därför att förorda att Cotonouavtalet i dess nuvarande form inte förlängs. Det är ett hundrasidigt dokument med jag vet inte hur många artiklar. Skälet är att denna krets av länder är en heterogen grupp med olika utvecklingsnivåer och behov.

Som grupp passar den inte särskilt bra som motpart till dagens EU, som har utvecklat strategier och instrument som svarar mot dagens politiska och ekonomiska realiteter i partnerländerna. Utformandet av en ny ordning efter Cotonou bör enligt regeringen avgöras av vad som ger mest samstämmighet, flexibilitet, likvärdighet och överskådlighet i EU:s externa politik. Syfte bör gå före form.

Den politiska dialogen med denna grupp av länder kommer enligt regeringens syn att fortsätta att vara viktig. Vi tycker att genomförandet av de nya hållbarhetsmålen, Agenda 2030, som också inbegriper EU-länderna, bör utgöra en central del av det framtida partnerskapet. Den naturliga vägen framåt är att vi baserar det på något som vi har gemensamt och som har beslutats på FN-nivå.

Vi vill se en nära dialog med och konsultation av AVS-länderna under processen så att deras ägarskap av den säkerställs. Här tror vi att Sverige kan spela en aktiv roll, med tanke på de nära relationer vi har med ett antal AVS-länder, framför allt i Afrika.

Frågan om Cotonous framtid gäller formerna och strukturerna för EU:s samarbete med AVS-länderna, inte i första hand innehållet i samarbetet. AVS-länderna kommer att finnas kvar. EU kommer att fortsätta att ha relationer till vart och ett av dem. En politisk dialog kommer att fortsätta att föras, handel bedrivs och bistånd ges. De bilaterala relationerna mellan enskilda EU-länder och enskilda AVS-länder kommer inte att påverkas om EU–AVS-avtalet inte förlängs.

Detta är vår utgångspunkt och vår syn på hur man bör tänka om Cotonouavtalet, som är baserat på en gammal kolonial ordning och det dåliga samvetet från koloniernas tid. I modern tid måste vi ha något helt annat, förmodligen baserat mer på att dessa länder redan samarbetar regionalt. Det är bättre att anpassa sig till det och hitta något som är mer flexibelt och öppet och som kan skapa ett gemensamt ägarskap av frågorna.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Den här frågan ligger mig mycket varmt om hjärtat då jag under fem år var medordförande i det ekonomiska utskottet i AVS-församlingen. Det är som musik i mina öron när vi nu hör att syfte går före form, att ägarskap och process ska kunna ledas av dessa länder och även att man ska ha en flexibilitet. Särskilt de ekonomiska partnerskapsavtalen inom

ramen för detta har ibland en mycket ologisk regionindelning som kan missgynna vissa länder kraftigt.

Att ägarskapet och reformtakten kan gå på ett säkert och bra sätt gör att vi inte undergräver skattebaser, vilket skulle få förödande effekter. Jag är glad att regeringen har denna positiva ansats. Vi kan modernisera avtalet till att bli ett avtal mellan jämbördiga stater som verkligen får möjlighet till bra inflytande i processen så att alla känner att det är en win-win-lösning. Jag önskar verkligen lycka till.

Anf. 79 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det känns betryggande att utrikesministern säger att AVS-länderna kommer att finnas kvar. Det hoppas självklart alla.

Som grupp betraktad känns det inte logiskt. Här gäller det verkligen att det är innehållet som är det viktiga. Jag vill bara försäkra mig om att frågan kommer tillbaka. Mitt medskick är att det är bra att ha börjat tidigt, men frågan måste komma tillbaka så att vi kan ha en löpande dialog om hur den utvecklas.

Anf. 80 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraternas utgångspunkt är att handel är ett viktigt verktyg för att lyfta utvecklingsländer ur fattigdom. Vi välkomnar därför framtida samarbeten som kan hjälpa AVS-länderna att få tillgång till den europeiska marknaden.

Cotonouavtalet trädde i kraft 2003 och löper fram till 2020. För att stödja en förnyelse av avtalet anser vi dock att ett nytt avtal efter 2020 ska ta hänsyn till och ge fördelaktiga handelsvillkor riktade till de stater som bäst behöver dem. Vi anser även att demokrati, mänskliga rättigheter och återvändandeklausuler är centrala delar av en framtida diskussion.

Jag vill gärna höra vad statsrådet har att säga i de frågor vi lyfter fram. Om statsrådet inte instämmer anmäler jag avvikande mening, men jag avvaktar.

Anf. 81 BIRGITTA OHLSSON (FP):

Det finns redan i det nuvarande Cotonouavtalet aspekter där man lyfter fram demokrati och mänskliga rättigheter. Men alla vi som har bevisat några av dessa tillställningar vet att det inte alltid är så stort jubel- och klangspel. Det är viktigt att föra in när man utvärderar ett more for more-perspektiv att vara tydligare, på samma sätt som vi nu vill stötta Tunisien för att de gör bra saker och tänker i rätt riktning, demokratisk öppenhet och frihetsmässigt. Det är viktigt att få in den dimensionen skarpere.

Vi är i början av en ny fas, men det är viktigt att det perspektivet kommer fram bättre än i det gamla Cotonouavtalet.

Anf. 82 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är lätt att hålla med om alla dessa saker. Just nu talar vi egentligen bara om vilken process som ska ersätta avtalet. Hur ska den gå till? Vad ska utgångspunkterna vara? Vi är inte inne på detaljnivå.

Våra utgångspunkter är att avtalet måste förstås innehålla klausuler om mänskliga rättigheter, om demokrati, allt det som är vår värderingsbas från EU:s sida. Jag utesluter inte att saker som du nämnde också kommer att finnas i innehållet i ett sådant nytt avtal. Vi måste ha en löpande dialog framöver för att se att det styrs om på ett vettigt sätt.

Vi ska hålla nämnden informerad om hur det går. Vi instämmer i analysen av vad som har varit tokigt med Cotonouavtalet och om det mesta av vår inriktning för ett nytt avtal.

Det finns inget som jag motsätter mig av vad som har sagts hittills – tvärtom.

Anf. 83 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Ja, det stämmer att demokrati och mänskliga rättigheter ingår i det nuvarande avtalet. Men vi vet att de knappast efterlevs i en hel del av dessa länder. Vi vill att man lägger ett ökat tryck på dem i det kommande avtalet. Det gäller även återvändande.

Jag välkomnar den inriktning som statsrådet presenterar.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Om jag har förstått det rätt är punkten 6, Libyen, struken eftersom det inte har hänt tillräckligt mycket nytt att ta upp på rådet. Stämmer det?

Anf. 85 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja, det stämmer. Jag kan tänka mig att det möjligen kommer en rapportering under Övriga frågor. Det ser ut som att Bernardino León faktiskt har lyckats att komma till någon form av uppgörelse med parterna. Det är lite ironiskt att vi hittills har haft frågan uppe på vartenda sammanträde, men nu när det äntligen verkar ha skett ett genombrott finns frågan inte med på dagordningen.

Anf. 86 Departementsrådet ANDRÉS JATO:

Med tanke på utvecklingen kan vi kanske inte helt utesluta att det kan komma att antas någon form av slutsatser som A-punkt. Vi vet det inte riktigt än. I så fall återkommer vi självklart.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Förväntas det bli en diskussion? Vi har en ståndpunkt i våra handlingar.

Anf. 88 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är ännu inte uppsatt som en punkt som ska komma upp till diskussion. Beroende på vad som har hänt nu på sistone är det möjligt att man tar upp frågan och att man till och med kommer fram med rådslutsatser. Då måste vi återkomma till er så fort vi får något mer av substans – att vi själva får veta lite mer. Det är en sorts ödets ironi.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi bestämmer att hantera det skriftligt eller muntligt beroende på hur den andra frågan kommer att hanteras.

Finns det någon övrig fråga som förväntas tas upp under mötet?

Anf. 90 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 91 JENS HOLM (V):

Jag såg resolutionen om Bosnien och Hercegovina. Den går som en A-punkt, och det blir ingen diskussion. Jag tycker i alla fall att det är bra slutsatser. Det är bra att man så tydligt markerar mot folkomröstningen i Republika Srpska. Jag hoppas att EU fortsätter att driva på. Man får väl utvärdera hur folkomröstningen går någon gång i november.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

När frågan väl är fastställd kommer den upp som skriftligt samråd.

Vi tackar för det.

Innehållsförteckning

2015/16:6

9 oktober

§ 1 Allmänna frågor..... 1

Anf. 1	ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3	ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 6	ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 7	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	3
Anf. 8	JENS HOLM (V)	4
Anf. 9	BIRGITTA OHLSSON (FP).....	5
Anf. 10	PAVEL GAMOV (SD)	5
Anf. 11	BÖRJE VESTLUND (S).....	6
Anf. 12	ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 13	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 14	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 15	JENS HOLM (V)	9
Anf. 16	BIRGITTA OHLSSON (FP).....	9
Anf. 17	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	9
Anf. 18	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 19	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	10
Anf. 20	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 21	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 22	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 23	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 24	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 25	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 26	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	11
Anf. 27	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 28	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 29	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 30	JENS HOLM (V)	11
Anf. 31	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 33	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	12
Anf. 34	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 35	ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	12
Anf. 37	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 38	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 39	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 40	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	13
Anf. 41	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13

§ 2 Utrikes frågor..... 14

Anf. 42	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 43	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 44	BIRGITTA OHLSSON (FP).....	14
Anf. 45	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14

Anf. 46	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 47	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	15
Anf. 48	KARIN ENSTRÖM (M).....	16
Anf. 49	BIRGITTA OHLSSON (FP).....	16
Anf. 50	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17
Anf. 51	PAVEL GAMOV (SD).....	17
Anf. 52	JENS HOLM (V)	17
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 54	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	18
Anf. 55	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 57	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 59	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	21
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 61	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	21
Anf. 62	ESKIL ERLANDSSON (C).....	22
Anf. 63	PAVEL GAMOV (SD).....	22
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 65	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	23
Anf. 66	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	23
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 68	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	23
Anf. 69	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	24
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 71	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	24
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 73	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	24
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 75	BIRGITTA OHLSSON (FP).....	24
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 77	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	25
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 79	KARIN ENSTRÖM (M).....	26
Anf. 80	PAVEL GAMOV (SD).....	26
Anf. 81	BIRGITTA OHLSSON (FP).....	26
Anf. 82	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	27
Anf. 83	PAVEL GAMOV (SD).....	27
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 85	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	27
Anf. 86	Departementsrådet ANDRÉS JATO	27
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 88	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	28
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 90	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	28
Anf. 91	JENS HOLM (V)	28
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	28